

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az ítéltábla dr. Becker Tibor ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve** (I.rendű felperes címe) **felperesnek** dr. Jurida Ferenc ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve I. r.** és az OITH Hivatal Jogi Főosztály; ügyintéző: dr. Földesi Margit által képviselt **II.rendű alperes neve II. r. alperesek** ellen **kártérítés megfizetése** iránt indított perében a Veszprém Megyei Bíróság 2007. április 16. napján kelt 3.P.20.096/2006/37. számú ítéletével szemben, az I. r. alperes által 38. sorszám és a felperes által 39. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben az alábbiak szerint változtatja meg:
az I. r. alperes által a felperesnek fizetendő kártérítés összegét 1.048.118,- (Egymillió-negyvennyolcezer-egyszáztizennyolc) Ft-ra és ennek az elsőfokú ítéletben írt kamataira,
a II. r. alperes által a felperesnek fizetendő kártérítés összegét 291.303,- (Kettőszázkilencvenegyezer-háromszázhárom) Ft-ra és ennek az elsőfokú ítéletben írt kamataira felemeli.

A felperes javára az I. r. alperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 130.000,- (Egyszázharmincezer) Ft-ra, a II. r. alperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét pedig 40.000,- (Negyvenezer) Ft-ra emeli fel.

A felperes által az állam részére fizetendő kereseti illeték összegét 28.400,- (Huszonnyolcezer-négyszáz) Ft-ra leszállítja.

Az államnak az I. r. alperes 27.000,- (Huszonhétezer) Ft, a II. r. alperes 7638,- (Hétezerhatszáz-harmincnyolc) Ft állam által előlegezett perköltséget köteles megfizetni a Veszprém Megyei Bíróság Gazdasági Hivatala felhívására.

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fentieket meghaladó rendelkezéseit helybenhagyja.

Köteles az I. r. alperes 24.000,- (Huszonnégyezer) Ft, a II. r. alperes 6.000,- (Hatezer) Ft fellebbezési eljárási költséget 15 napon belül megfizetni a felperesnek.

A felperes köteles az államnak megfizetni az APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóságának felhívására 16.600,- (Tizenhatezer-hatszáz) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket. Az ezt meghaladóan feljegyzett 75.800,- (Hetvenötezer-nyolcszáz) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ezt meghaladóan a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A megyei bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az I. r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 577.170,- Ft-ot és ennek 2002. április 5-étől járó késedelmi kamatát, míg II. r. alperest 170.785,- Ft és 2002. április 5. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kötelezte kártérítés címén, rendelkezett továbbá a perköltség viseléséről. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Ítélete indokolásában megállapította, hogy a felperes 1995. tavaszán vásárolta meg az ... forgalmi rendszámú "A" típusú személygépkocsit. Később kiderült, hogy a gépjármű lopásból származik, ezért az I. r. alperes 1995. május 23. napján a járművet lefoglalta, de a lefoglalást október 18-án megszüntették, a gépkocsit a felperesnek kiadták. 1996. március 13. napján az autó - helybenhagyással - ismétlen lefoglalásra került, azonban a felperes használta, ezért 1996. augusztus 19. napján az I. r. alpereshez, a főkapitányság udvarára szállították be. Az autón ekkor a merevtető helyett vászontető volt.

A bíróság megállapítása szerint a felperes felajánlotta, hogy a merevtetőt felszereli, erre azonban nem került sor.

A személygépkocsi állapotára és forgalmi értékére vonatkozóan a lefoglaláskor szakvélemény készült, mely rögzítette, hogy az üzemidő- és futásarányos elhasználódás vélelmezhető, sérülések, hiányok nincsenek. Az ítélet ténymegállapítása szerint az I. r. alperesnél 1997. május 22. 15 óra 30 perc és 1997. május 23. 8 óra 15 perc közötti időszakban ismeretlen elkövető a vászontetőt felhasította, a rádiós magnókészüléket eltulajdonította. Az ezzel kapcsolatosan indított nyomozás az elkövető személyének ismeretlen volta miatt megszüntetésre került. A gépkocsit a felszakított ponyvával tárolták tovább, majd 1998. július 13-án átszállították a II. r. alperes udvarára, ekkor a gépkocsi állapotát fényképeken rögzítették. A II. r. alperesnél leengedték a hűtővizet, kiszertelték az akkumulátort és az autót ponyvával takarták le. A bűnjelkezelő heti egy alkalommal ellenőrizte a lefoglalt gépjárművet.

A felperes 2002. februárjában hozzátartozói és "B" autószerelő jelenlétében vette át az autót, melynek állapota teljesen leromlott, ezért autószervezben állapotfelmérést végeztek. Ennek során megállapítást nyert, hogy a külső- és belső tetőt kiszakították, a gyári rádiót kifeszítették, a vezetéket elvágták, a faberakást megsértették, megrongálták. A szőnyeg a tetőn lévő hasadás miatt szétrohadt, a kárpitok és az ülések bepálltak és megpenészedtek. A többfunkciós antenna eltűnt, a bal külső tükörlap eltűnt, a gumiabroncsok - leeresztett állapotban ezeken állt az autó - teljesen tönkrementek, kirepedeztek. Az akkumulátor

lemerült és szétfagyott, a motortérbe rácsáló költözött és a motorháztető szigetelését lerágta, ebből fészket épített a kipufogócsonkon, a tetőtartó hangyabolynak adott otthont, a nagy páratartalom miatt az összes elektromos berendezés, kapcsoló beoxidálódott, a féktárcsák korrodálódtak, a fényezésen több helyen mély karcolás van. A felperes a hibákat 2002. április 5. napján 1.822.369,- Ft-ért javíttatta ki.

A bíróság ítélete jogi indokolásában - a Legfelsőbb Bíróság 4/2006. PJE számú jogegységi határozatára utalással - kifejtette, hogy a nyomozóhatóság, az ügyészség és a bíróság a büntetőeljárás során bűnjelként lefoglalt dolog őrzéséről, kezeléséről közhatalmi tevékenysége részeként gondoskodik, így az ennek során bekövetkezett kárért szerződésen kívüli károkozóként, a Ptk. 349. §-a alapján felelhet. A perben a lefoglalt dolgok kezelése tekintetében a lefoglalás idejében hatályos 117/1984. (IK.12.) IM-BM-PM-Legf. Ü. együttes utasítás rendelkezései az irányadóak.

Az 1. § (2) bekezdés szerint a nagyobb értékű bűnjel értékét és minőségét a lefoglalás alkalmával szakértő által végzett alapos vizsgálat útján kell megállapítani. A 3. § (5) bekezdése értelmében a bűnjel kezeléséről úgy kell gondoskodni, hogy állaga romlást ne szenvedjen. A 22. § a bűnjelek őrzésével kapcsolatos részletes feladatokat rögzíti. A rendelkezés értelmében a bűnjelkezelő, ha a bűnjel jellege szükségessé teszi, annak szakszerű kezeléséről is köteles gondoskodni, úgy hogy állaga romlást ne szenvedjen. A gépjárművel kapcsolatban a tárolás kezdete előtt részleges szervizt kell elvégezni (alvázmosság, általános zsírozás, szükség esetén alváz rozsdamentesítés, motormosás, belső tisztítás, felső mosás, a hűtőből és a motorblokkból a víz leengedése), áramtalanítani kell az akkumulátort, a savat el kell távolítani, majd száraz, hűvös helyen kell elhelyezni. A gépjárművet kocsiszínben kell elhelyezni, ennek hiányában ponyvával kell letakarni és állványra kell helyezni. A krómrészeket védőanyaggal kell bevonni és rendszeres időközönként el kell végezni az egyéb szükséges karbantartási munkát. Havonta legalább egyszer meg kell tisztítani, meg kell győződni arról, nem érte-e meghibásodás. Ha a tárolás, az őrzés feltételei nem biztosíthatóak, ezzel a tárolást biztosító gazdálkodó szervezet, illetőleg vállalkozó is megbízható.

A 72. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha a bűnjelet visszaadni rendelték, de a jogosult a lefoglaláskor készített iratból megállapítható minőségi állapotnál rosszabb minőségben találja, a bűnjelet szakértővel kell megvizsgáltatni, erről jegyzőkönyvet kell készíteni.

A megyei bíróság megállapította, hogy sem az I. r., sem a II. r. alperes nem tartotta be maradéktalanul a fentebb hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket, a gépjárművet ugyanis elsődlegesen kocsiszínben kellett volna elhelyezni, ennek hiányában ponyvával letakarni és állványra helyezni. Nem végezték el a szükséges zsírozást, védőanyag felhelyezést, rendszeres időközönkénti karbantartást, tisztítást, ellenőrzést. Ennek folytán a bíróság megállapította, hogy az alperesek kártérítési felelőssége a fenti mulasztásuk miatt a Ptk. 349. § (1) bekezdésében foglaltak szerint fennáll. Úgy értékelte azonban, hogy a kár bekövetkeztében a felperes közrehatásának is szerepe van, az ismételt lefoglalás elrendelésére ugyanis azért került sor, mert a helybenhagyással történt lefoglalás szabályait a felperes megsértette és közlekedett a gépkocsival. A kár összecszerősége tekintetében nagy jelentősége van a merevtető hiányának is, ebben a tekintetben a felperes állította ugyan, de kétséget kizáró módon alátámasztó bizonyítékot megjelölni nem tudott arra nézve, hogy a merevtető felhelyezése érdekében az I. r. alpereshez bejelentést tett volna.

Az I. r. alperesi tárolás idején történt lopás következményeként keletkezett 471.200,- Ft kár vonatkozásában a bíróság a merevtető felhelyezésének elmulasztása miatt 50 %-os mértékűnek értékelte a felperes közrehatását, ezért felére, 235.600,- Ft megfizetésére kötelezte az I. r. alperest.

Megállapította, hogy a lopás következményeként keletkezett káron felül a merevtető megléte esetén - figyelemmel a gumiabroncs természetes elhasználódására is - csupán 512.355,- Ft-os indokolt javítási költség merült volna fel. A bíróság ennek viselése tekintetében nem ítélte megalapozottnak a felperes Ptk. 344. §-ában foglaltak szerinti egyetemleges kötelezés iránti igényét és az alpereseket a közrehatásuk arányában marasztalta ezen kárösszeg megfizetésére. Kifejtette, hogy nem elsősorban az őrzési időnek tulajdonított jelentőséget, hanem azt értékelte, hogy ha az I. r. alperes a bűnjel kezelésével és őrzésével kapcsolatos kötelezettségeit maradéktalanul teljesítette volna, úgy nem indultak volna be azok a folyamatok, amelyek a gépjármű állagromlását eredményezték. Az I. r. alperes közrehatása így annak ellenére is nagyobb arányú, hogy a II. r. alperes sem teljesítette őrzési, kezelési kötelezettségét, illetőleg ő tárolta hosszabb ideig a gépjárművet. Mindezek értékelésével 2/3-1/3 arányban állapította meg az alperesek közrehatását, így a lopás következményeként felmerült káron felül az I. r. alperest 341.570,- Ft, míg II. r. alperest 170.785,- Ft megfizetésére kötelezte. A perköltség viselése tekintetében a felek részleges pernyertességét és alperesek személyes illetékmertességét értékelte.

A felperes fellebbezésében kérte, hogy az ítélet az elsőfokú ítéletet változtassa meg, I. r. alperest 461.200,- Ft megfizetésére, I. és II. r. alpereseket egyetemlegesen 1.154.926,- Ft megfizetésére kötelezze. Hangsúlyozta, hogy mindkét alperes tekintetében megállapítható a jogellenes magatartás és az alperesek felróhatósága is kétségtelen.

Megítélése szerint az a körülmény, hogy a lefoglalás elrendelése a felperes terhére róható, illetve a gépjármű merevtetjét nem bocsátotta a hatóság rendelkezésére, nem minősíthető felróható felperesi közrehatásnak. A bűnjelkezelőnek ugyanis ezen körülményektől függetlenül úgy kell őriznie a gépjárművet, hogy az állapotát megóvja. A lefoglalás oka és körülményei a kötelezettséget és felelősséget nem befolyásolják. Amennyiben a merevtetővel kapcsolatos körülményeknek a felperesi közrehatás szempontjából jelentősége lenne, erre az esetre fenntartotta az elsőfokú eljárás során előterjesztett és ott nem teljesített bizonyítási indítványát.

A felperes álláspontja szerint az I. r. alperes az őrzési kötelezettségének nem tett eleget maradéktalanul, ennek következtében a lopással okozott kár vonatkozásában kizárólagos felelősség terheli. Kifejtette, hogy a lopással keletkezett kárt meghaladó összeg erejéig az alpereseket egyetemleges felelősség terheli, a kárt közösen okozták.

A szakértő pontosan meghatározta, hogy a merevtető megléte esetén milyen károk nem következtek volna be, azonban az alperesek felelőssége ezen tételek kapcsán is megállapítható. Ezek ugyanis részben a lopás kapcsán merültek fel, részben pedig abból erednek, hogy az alperesek a vászontető javítása nélkül szabad ég alatt tárolták a gépjárművet.

Az I. r. alperes fellebbezésében elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan az ítélet megváltoztatását, a marasztalási összeg lopással összefüggésben felmerülő kártétellel való

csökkentését kérte, az alperesek közötti kárfelelősség megosztása során pedig a tényleges őrzési idő arányát kérte irányadónak tekinteni.

Az elsőfokú eljárásban előadottakat jórészt megismételve kiemelte, hogy magatartása sem jogellenesnek, sem felróhatónak nem minősült.

Sérelmezte azt a bírósági ténymegállapítást, hogy az I. r. alperes udvarán a gépjárművet felszakított ponyvával tárolták, holott nem folyt bizonyítás a tekintetben, hogy ez a tárolási mód mennyi ideig tartott. A bíróság nem vette figyelembe azt az I. r. alperesi nyilatkozatot, hogy a lopási cselekményt és a tető felszakítását követően a gépkocsi fóliával történő letakarásáról intézkedtek, ugyanakkor aggálytalanul elfogadta azt a II. r. alperesi állítást, miszerint a bíróságon egész időszak alatt ponyvával letakarva tárolták a gépkocsit.

A felperes által készített és becsatolt fényképekről megállapítható, hogy a gépkocsi állaga jelentősen rosszabb volt a kiadáskor, mint amikor azt a II. r. alperes átvette. Nem adott indokolást az elsőfokú bíróság arról, hogy ezeket a fényképfelvételeket miért nem vette megfelelően figyelembe. Ennek ellenére elfogadta, hogy II. r. alperes az „adott állapotban vette át” a gépkocsit.

Hangsúlyozta, hogy a lopáskárral összefüggésben keletkezett károk vonatkozásában a kármegosztás megalapozatlan, az I. r. alperest a tárolással kapcsolatosan objektív felelősség nem terheli. Bekerített udvarán került sor a tárolásra, melyet a rendőrségi objektumokra vonatkozó általános szabályok szerint biztosított (kapuőrség, beléptető-rendszer, mozgóőrség, megvilágítás). A lopási cselekményből eredő károkért nem felelős, mert minden tőle telhetőt megtett az őrzés biztonságaért.

Kiemelte, hogy a károk jellegére figyelemmel - a szakértői vélemény szerint is - az őrzési idő hosszának kiemelkedő jelentősége van, az elsőfokú bíróság álláspontja az alperesek közrehatásának megítélése körében megalapozatlan, a látványos állapotrosszabbodás a II. r. alperesnél következett be.

A II. r. alperes csatlakozó fellebbezésében az ítélet megváltoztatását és a felperes II. r. alperes marasztalására irányuló keresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint nem értékelte megfelelően a bíróság a felperes közrehatását, továbbá azt a körülményt, hogy a II. r. alpereshez már olyan állapotban került a gépkocsi, hogy nem lett volna elég a jogszabályban írt tárolási feltételek és körülmények biztosítása, kifejezetten többletráfordítást igényelt volna a már megkezdődött károsodás megállítása, ugyanakkor a II. r. alperesnek a bűnjelek őrzése és kezelése körében nincs ilyen többletkötelezettsége. A bírósági tárolás során csupán az állványra helyezés maradt el, ez csak a gumibroncsok állapotát érinthette, ezek azonban a tárolás hosszú időtartamára tekintettel amúgy is alkalmatlanok lettek volna a forgalomba helyezésre. A felperes nem tudta bizonyítani, a szakértő sem tudta pontosan megállapítani, hogy a II. r. alperes magatartásával összefüggésben milyen nagyságrendű kár következett be.

A felperes fellebbezése részben alapos, míg az alperesek fellebbezése alaptalan.

A megyei bíróság a per eldöntéséhez szükséges körben lefolytatta a bizonyítási eljárást. Ítélete érdemben felülbírálható, döntése azonban csak részben - az alábbiak szerint - helytálló.

A megyei bíróság helyesen foglalt állást abban, hogy a Legfelsőbb Bíróság 4/2006. PJE számú jogegységi határozata folytán a felperes kártérítési követelése elbírálásakor a közizgatási jogkörben okozott kár megtérítésének a Ptk. 339. § (1) bekezdésében és a Ptk. 349. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezései az alkalmazandóak.

Annak vizsgálata során, hogy a felperes személygépkocsijában bekövetkezett kár az alperesek jogellenes magatartására vezethető-e vissza, a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezeléséről és nyilvántartásáról szóló 117/1984. (IK 12.) IM-BM-PM-Legf.Ü. együttes utasítás rendelkezéseinek megfelelő értékelése szükséges. Az alperesek kártérítési felelőssége akkor áll fenn, ha az utasításban részletesen szabályozott kötelezettségeiket megsértették és ez a magatartásuk a gépjárműben bekövetkezett károkkal okozati összefüggésben áll.

A megyei bíróság helyesen foglalt állást akként, hogy sem az I. r., sem pedig a II. r. alperes nem tett eleget maradéktalanul az utasításban - különösen annak 3. § (5) bekezdésében és 22. §-ában - meghatározott kötelezettségeinek. Az alperesi fellebbezések jogellenes magatartást vitató hivatkozásával kapcsolatosan az ítéletábra csupán kiemeli, hogy az alperesek a lefoglalt gépjármű szakszerű kezeléséről nem gondoskodtak. A tárolás megkezdésekor részleges szervizt nem végeztek (alvázmosás, általános zsírozás, szükség esetén alváz rozsdamentesítés, motormosás, belső tisztítás, felső mosás), elmaradt a krómrészek krómvédő anyaggal való bevonása, a szükséges karbantartási munkák rendszeres időközönkénti elvégzése, a gépjármű havi egyszeri megtisztítása és az arról való meggyőződés, hogy nem érte-e a gépkocsit meghibásodás. A hűtő és a motorblokk víztelenítésére és a gépjármű akkumulátorának áramtalanítására, valamint a - kocsiszínben való elhelyezés hiányában - ponyvával való letakarására csupán a II. r. alperesnél került sor, de utóbbinál is elmaradt a gépjármű állványra helyezése. Az alpereseknek tehát az önálló vagy közös kártérítési felelőssége a fenti jogellenes magatartásokkal okozati összefüggésben bekövetkezett károk tekintetében áll fenn. Nem bizonyították azt a mentesülésükhöz megkívánt körülményt, hogy az őrzés, karbantartás érdekében úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Az ítéletábra nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a lefoglalás szabályainak módosítása (a helybenhagyással történő lefoglalás szabályainak felperesi megsértése), továbbá a merevtető felhelyezésének elmulasztása tekintetében a felperes közrehatása a kár bekövetkeztében megállapítható lenne, s ez akár részleges kármegosztásra is alapul szolgálhatna. A büntetőeljárás során lefoglalt bűnjелеk kezelése során ugyanis - függetlenül a lefoglalás okától - a már hivatkozott utasítás rendelkezései az irányadóak. Amikor a lefoglalás eredményeképpen a dolog a hatóság birtokába kerül, a felperesnek a dolog feletti rendelkezési joga megszűnik. Az alperesek feladata és felelőssége volt biztosítani minden olyan tárolási vagy egyéb feltételt, amit az adott dolog jellege, természete megkövetelt. A perbeli gépjárművet tehát az adott - merevtető nélküli - állapotában kellett volna megfelelően megőrizni. A felperesnek nem volt olyan kötelezettsége és ebből következően azt felróhatóan el sem mulaszthatta, hogy a hatóság zárt udvarán őrzött gépkocsi megfelelő megóvásáról akár részben is ő maga gondoskodjék. A merevtető felhelyezésének hiánya tehát kármegosztásra a lopással kapcsolatosan bekövetkezett károk tekintetében sem vezethet. Utóbbival összefüggésben az ítéletábra az I. r. felperes fellebbezési hivatkozásával szemben kiemeli, hogy a nyomozóhatóságtól a bűnjеле kezelése,

megőrzése körében elvárható (az utasítás 3. §-ában és 22. § (2) bekezdésében kifejezetten elő is írja), hogy az őrzési kötelezettségét úgy teljesítse, hogy a bűnjelek állapota ne sérüljön, állaguk, állapotuk változatlanul maradjon. Az őrzési kötelezettség körében az I. r. alperes nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. Nem biztosította, hogy a perbeli gépjárműhöz illetéktelenül harmadik személyek ne férhessenek hozzá.

A fentiekre figyelemmel az alperesek a szakszerűtlen tárolással okozati összefüggésben bekövetkezett kárért felelősséggel tartoznak.

A kárösszeg meghatározásakor az egyébként aggálytalan szakvéleményben 1.342.921,- Ft-ban meghatározott összeg a gumiszerelés 3500,- Ft-os költségével csökkentendő. A szakvélemény szerint a gumik elhasználódása a hosszú tárolási időre tekintettel szakszerű tárolás mellett is bekövetkezett volna. Nyilvánvaló tehát, hogy - függetlenül az alperesi magatartástól - az új gumik megvásárlásán túl a gumiszerelés szükségessége és ennek költsége is felmerült volna. A fentiekre tekintettel a felperes 1.339.421,- Ft megfizetésére tarthat alappal igényt, az ezt meghaladóan előterjesztett kereseti kérelme és az ezzel kapcsolatos fellebbezése alaptalan.

Annak meghatározása során, hogy a fenti kárösszeget az alperesek milyen módon és milyen mértékben kötelesek viselni, figyelembe kell venni, hogy a Ptk. 344. §-ában meghatározott rendelkezései csupán akkor irányadóak, ha a kár bekövetkeztében több személy közrehatása játszik szerepet. Ha az adott sérülést - melyből a felperes kára ered - csak az egyik alperes magatartása, illetve mulasztása okozza, másíka azonban ebben nem hatott közre, úgy e tekintetben nem állapítható meg közös károkozás, ennek erejéig a károkozó önállóan felel.

Ennek értelmében az I. r. alperes köteles viselni a lopással összefüggésben (vászontető és rádió) keletkezett 471.200,- Ft-os, valamint az antenna hiánya miatt bekövetkezett 43.200,- Ft-os kárt, a II. r. alperes pedig önállóan felel a baloldali tükörlap hiányából fakadó 24.444,- Ft-os kárért. Utóbbiak körében az ítéltábla rámutat arra, hogy a gépjárműről a II. r. alpereshez való átszállítását követően készített - 11. sorszám alatt csatolt - fényképek megfelelő vizsgálata útján megállapítható, hogy az átadáskor az antenna már hiányzott, a bal oldali visszapillantó tükör lapja azonban még megvolt.

A fentieket meghaladó 800.577,- Ft kárösszeg viselésére az alperesek közös károkozóként a Ptk. 344. §-ban foglaltak szerint kötelesek. Ebben a körben nem sértett jogszabályt az elsőfokú bíróság, amikor nem egyetemlegesen, hanem a közrehatás arányában marasztalta az alpereseket, hiszen a Ptk. 344. § (3) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint ez a kár megtérítését - figyelemmel az alperesek személyére - nem veszélyezteteti és tetemesen nem is késlelteti.

A megyei bíróság a közrehatás arányának meghatározásánál az alperesi magatartások felróhatóságát megfelelően értékelte. A releváns körülmények mérlegelése megfelel a Legfelsőbb Bíróság PK. 37. számú kollégiumi állásfoglalásában foglaltaknak. Az ítéltábla ezzel kapcsolatosan az alábbiakat emeli ki.

A károkozásban való részvétel arányának megállapításánál azt kell vizsgálni, hogy az egyes károkozók magatartása milyen mértékben hatott közre a kár bekövetkeztében, milyen szerepe volt a kár előidézésében. A kártérítési felelősség körében elsősorban a károkozásban való közrehatás felróhatóságának van jelentősége. Az egyik károkozó magatartásának

nagyobb felróhatósága rendszerint nagyobb mértékű közrehatás megállapítását eredményezi és a marasztalásnak is ennek megfelelően kell történnie. A tárolás időtartamának figyelembevétele önmagában nem alkalmas a felróhatóság, illetőleg a közrehatás arányának meghatározásához. Ezen túlmenően megfelelően értékelni kell, hogy az I. r. alperes az utasításban foglalt karbantartási kötelezettségeiből semmit nem végzett el. Az I. r. alperes fellebbezésében hivatkozottakkal szemben **"D"** - aki 2000. december 31-éig az I. r. alperesnél teljesített szolgálatot - tanúvallomásának megfelelő értékelésével állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a lopási cselekményt követően az I. r. alperes jó ideig a szabad ég alatt, felvágott tetővel tárolta a gépkocsit, így ha az eső esett, az beázott. Nyilatkozatából és **"C"** tanúvallomásából megállapítható, hogy a II. r. alperes a gépkocsit ponyvával letakarva tárolta. Ez utóbbit támasztják alá a felperes által a gépkocsi visszaadásakor készített - 9. szám alatt csatolt - fényképek is. A II. r. alperes a hűtővizet a gépkocsiból leengedte, az akkumulátor savmentesítésének és a gépkocsi állványra helyezésének kötelezettségét ugyan elmulasztotta, ez azonban a szakértői vélemény szerint nem áll okozati összefüggésben a keletkezett károkkal. A gépkocsiban a szakszerűtlen tárolással összefüggésben bekövetkezett károk jelentős része a gépjármű beázására vezethető vissza. Helyesen értékelte tehát az elsőfokú bíróság, hogy ezek a károsodási folyamatok az I. r. alperes őrzési ideje alatt már beindultak. Az I. r. alperes közrehatása nagyobb arányú, ugyanakkor az is tény, hogy a II. r. alperes sem tett eleget azoknak a karbantartási kötelezettségeinek, amelyek a károsodás folyamatának lassítására alkalmasak lettek volna (krómvédő anyagok alkalmazása, a szükséges karbantartási munkák rendszeres időközönként való elvégzése, havonkénti tisztítás, adott esetben a gépjármű szellőztetése, az átnedvesedett kárpitok, szőnyegek szárítása).

Mindezek figyelembevételével az elsőfokú bíróság a kár bekövetkeztében való közrehatás arányát a peradatok megfelelő mérlegelésével állapította meg $2/3$ - $1/3$ arányban.

A fentiek alapján tehát a perben a helyes elszámolás a következőképpen alakul. Az I. r. alperes önállóan tartozik megfizetni 514.400,- Ft-ot, továbbá a közösen okozott kár $2/3$ -át, tehát további 533.718,- Ft-ot, mindösszesen 1.048.118,- Ft-ot. A II. r. alperes kártérítési felelőssége a baloldali tükrőlappal kapcsolatos 24.444,- Ft, továbbá a közösen okozott kár $1/3$ -ának, 266.859,- Ft megfizetésére, mindösszesen 291.303,- Ft-ra terjed ki.

Az ítéletábra a kifejtettekre tekintettel a Pp. 253. § (2) bekezdése második fordulata szerint eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta.

Az ítéletnek a per főtárgya tekintetében való megváltoztatása a pernyertesség-pervesztesség arányában is változást idézett elő, mely a perköltségre vonatkozó rendelkezések megváltoztatását is maga után vonta. A felperes az eredetileg előterjesztett 1.822.369,- Ft követeléséhez képest 74 %-os arányban minősül pernyertesnek. Az ítéletábra ennek arányában osztotta meg tehát a felperes és az alperesek között az állam által előlegezett kereseti illetéket (ennek alperesekre eső összegét személyes illetékmentességük folytán az állam viseli) és az elsőfokú eljárásban felmerült, összesen 217.770,- Ft szakértői díjat (melyből 34.638,- Ft-ot az állam előlegezett). A szakértői díj tekintetében az elsőfokú bíróság ugyan nem határozott, de a Pp. 253. § (3) bekezdésének utolsó mondatára figyelemmel a másodfokú bíróságnak erről fellebbezés hiányában is rendelkeznie kellett.

A 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és a pernyertesség aránya figyelembevételével határozott az alperesek által a felperesnek fizetendő ügyvédi munkadíjból álló további elsőfokú perköltségről.

Az ítélet tábla az alperesek között a Pp. 82. § (2) bekezdésének alkalmazásával a perköltség viselés terheit érdekeltségük - a teljes kártérítési összegben belüli fizetési kötelezettségük - 78-22 %-os arányában osztotta meg.

A másodfokú eljárásban - a felperesi és az alperesi fellebbezési értékek együttes figyelembevétele mellett - a felperes 82 % arányban minősül nyertesnek. Az ítélet tábla a Pp. 81. § (1) bekezdésében foglaltak alkalmazásával ilyen arányban osztotta meg a felek között a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket (az alperesek személyes illetékmentessége folytán a rájuk eső összeget az állam viseli). Az alperesek - egymás közti perbeli érdekeltségük arányában - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése szerint a pernyertesség-pervesztességgel és a ténylegesen elvégzett ügyvédi munkával arányos, az ÁFÁ-t is magában foglaló ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére kötelesek.

Győr, 2008. március 3. napján

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: